

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglas po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni črtni račun št. 11.409

Temni oblaki nad Evropo

ODKRITJA EDUARDA HERRIOTA IN PARIŠKEGA TISKA.

Dogodki zadnjega časa se razvijajo z nenavadno naglico in vedno bolj postaja jasno za kulise, ki so doslej skrbno skrivale namene in akcije takozvanih revizionistov. Posebno francoski politiki in listi odkrivajo dan za dnem veleznami-ve podrobnosti, vsem na čelu pa stoji sedanji predsednik zunanjepolitičnega odbora francoske poslanske zbornice in bivši ministrski predsednik ter zunanji minister Eduard Herriot. Herriot je priredil zadnje dni celo vrsto predavanj o mednarodnem položaju v Evropi, zlasti pa v srednji Evropi. Kar ni povedal on, so pa dodali posamezni člani zunanjepolitičnega odbora ali pa pariški listi. Kulminacija je pa dosegel vsekakor Herriotov govor v sredo v tlačeno polni dvorani »Gaveau« v Parizu, v katerem je naglasil, da sloni vsa italijanska politika na zahtevi, naj se revidirajo mirovne pogodbe. Se bolj važno kakor to je pa ono, kar je dejal predavatelj na to in navajamo tu dobesedno:

»Ce analiziramo podrobno odnose med Italijo in Francijo, opazimo, da je prijateljstvo Francije in Jugoslavije glavna spodbila Italije nad Francijo. Govoriti moramo iskreno. Naš sporazum z Italijo se ne bo nanašal samo na kolonialno vprašanje, temveč tudi na naše prijateljstvo z Jugoslavijo. Vedeti je treba, da zahteva Italija vso Dalmacijo in vsa dalmatinska pristanišča in da spada k temu tudi Boka Kotorska. Moram pa izjaviti, da nikoli ne bi pristal na to, če bi se od mene zahtevalo, da se odpovem prijateljstvu z Jugoslavijo. Za nas je Jugoslavija važno oporišče in v njej živi narod, ki nam je nenavadno iskreno vdan.« S to Herriotovo izjavo, izjavo ti- stega francoskega državnika, ki se je sam osebno najbolj zavzemal za sporazum Francije z Italijo, smo končno dobili avtentično pojasnilo, kakšno ceno zahteva Italija za sporazum s Parizom: prekinitve francosko-jugoslovanskega prijateljstva in revizijo mirovnih pogodb z izročitvijo vse Dalmacije Italiji!

Sedaj vemo čisto določno, da italijanske besede na raznih zborovanjih in v tisku niso samo fraze in da akcija za Dalmacijo ni le navadna imperialistična gonja, temveč program oficijelne politike režima gospoda Benita Mussolinija. Skoraj istočasno smo pa izvedeli iz debate zunanjepolitičnega odbora franco-

skega parlamenta, da je bila lani 7. avgusta sklenjena med Italijo, Madžarsko in Nemčijo tajna ofenzivna pogodba, ki naj pripravi nasilno revizijo mirovnih pogodb v srednji Evropi. Ta pogodba se pa tudi dejansko že izvaja s skupnim oboroževanjem. Zunanji vidni dokazi so puške in strojnice v Hirtenbergu, tanki, ki so bili poslani prav tako preko Avstrije, in pa letala. Včerajšnji »Echo de Paris« objavlja tudi podrobne podatke o najnovejši pošiljavi italijanskih letal na Madžarsko. Te dni je letelo preko Avstrije v Subotiče zopet 32 velikih letal, od tega 12 lovskih in 20 izvidnih. Da je v komplotu Italije, Madžarske in Nemčije udeležena tudi Dollfusova Avstrija, menda ni treba posebej naglašati, ker je nepotrebno.

Da je predsednik zunanjepolitičnega odbora in bivši ministrski predsednik ter zunanji minister Herriot govoril tako odkrito, je pač vzrok to, da se danes dejansko stanje stvari ne da prav nič več skrivati in da je tudi akcija za sporazum med Parizom in Rimom definitivno propadla. To poslednje nam potrjuje tudi pisanje pariškega dnevnika »Ordre«, ki pravi v včerajšnji prvi izdaji, da je Benito Mussolini sprejel francoskega poslanika de Jouvenela, ki je prišel v Rim samo zato, da bi odstranil spore, tako hladno, da je postal njegov položaj sploh nemogoč. List pravi dobesedno, da nima po vsem tem de Jouvenelovo bivanje v Rimu sploh nobenega smisla več! Sporazum torej ob takem stanju stvari ni mogoč. Vsa prizadevanja so se razbila!

Ko smo doslej v dolgi vrsti člankov razmotrivali probleme, ki so s temi vprašanji v zvezi in razkrivali razne zakulisne spletke proti sedanjemu ravnotežju v srednji Evropi, je morda marsikdo mislil, da smo preveliki pesimisti in da gledamo dosti prečno. Sedaj nam to ni več potrebno, sedaj govorijo odgovorni državniški sami in uradno ugotovljena dejstva. In vse to je še bolj črno. Ves evropski reakcionarni imperializem se tesno združuje v fronto, ki ograja mir in pripravljajo usodne dogodke. Ali bo ostali svet te temne naklepe lahko preprečil in obvaroval Evropo pred novo katastrofo? Odgovor na to vprašanje ni lahek. Možno je še, a vera se bolj in bolj gubi. Položaj v Evropi je zelo resen, je dejal Herriot.

Brez sporazuma ni novih plačil

ANGLEŠKO STALIŠČE GLEDE VOJNIH DOLGOV, MACDONALD BO SAM PREDSEDOVAL KOMISIJI, KI ODPOTUJE V AMERIKO.

LONDON, 11. februarja. Ministrski odbor za proučevanje problema vojnih dolgov je imel predsedniščinjo svojo sejo, ki je trajala pozno v noč. Navzoč je bil tudi washingtonski poslanik sir Lindsay. Seveda o seji zaenkrat še ni nič znanega, vendar pa je skoraj ves včerajšnji tisk objavil vest, da je angleška vlada sklepala, da 15. julija zapadajočega obročja vojnih dolgov Ameriki ne plača, če do tedaj ne bo dosežen sporazum o ureditvi vojnih dolgov. Diplomatski sodružnik »Daily Telegraph« sodi, da se je angleško načelno stališče spremenilo, in glešer v smeri ameriških zahtev. Angleška vlada je namreč doslej priznala, da je stališče Washingtona v marsičem nepravilno in da se napram temu problem vojnih dolgov ne more popolnoma oddeliti od drugih važnih problemov, kakor na pr. valutnega in gospodarskega vprašanja in nekaterih političnih problemov. Konferenca se je včeraj v prisot-

nosti Lindsaya nadaljevala. Lindsay se bo najpozneje v drugi polovici prihodnjega tedna vrnil v Ameriko, kjer se bo sestel s predsednikom Rooseveltom, ki bo do 20. t. m. prisel z dopusta v Washington.

LONDON, 11. februarja. Po neki vesti iz Washingtona se je predsednik Roosevelt v zadnjih dneh večkrat razgovarjal telefonično z Macdonaldom. V teh razgovorih je bilo definitivno sklenjeno, da bo dopotovala angleška delegacija, ki se bo pogajala z ameriško vlado glede ureditve vprašanja vojnih dolgov, kakor tudi o raznih drugih gospodarskih in finančnih vprašanjih, dne 2. marca v Washington. Trdi se, da bo tej delegaciji predsedoval Macdonald, ter bo potoval kot član delegacije v Washington tudi angleški trgovinski minister Runcman in pa finančni minister Chamberlain, če ne bo zadržan po kakih drugih važnih opravkih.

Strahovita eksplozija v Posarju

PRI EKSPLOZIJU PLINSKEGA REZERVOARJA PORUŠENA VSA PLINARNA IN DELAVSKA KOLONIJA. — DOSLEJ 45 MRTVIH, 141 NEVARNO IN 300 LAŽJE RANJENIH.

SAARBRÜCKEN, 11. februarja. Sinoči se je zgodila v Nemčiji ena najstrašnejših eksplozij, kar jiti je za beležila svetovna kronika v zadnjih stoletjih. Okrog 18.30 je bilo zaposlenih okrog 30 delavcev z napolnjenim avtomobilskih cistern iz velikega bencolskega tanka na dvorišču plinarne v Neunkirchenu, ki preskrbuje s svetilnim plinom večino saarske industrije in Porenja. Pri tem so delavci najbrže kadili in se je radi neprevidnosti vnel bencol. Ogenj je v trenutku zajel bencolski tank, nakar se je zaradi razbeljenega železja vnel plin v ogromnem, najmoderneje zgrajenem plinskem rezervoarju, v katerem je bilo 150.000 kub. metrov plina. V tem trenutku je nastala nepopisna eksplozija, ki je pomedla s sveta v oddaljenosti 250 metrov dobesedno vsa poslopja in vsa živa bitja. Moč eksplozije si lahko predstavljamo, če pomislimo, da je bil plinski rezervoar 80 metrov visok in je bil razdeljen v štiri nadstropja, visoka po 17 metrov.

Detonacija je bila strašna. Posamezni deli gazometra so se razleteli kilometre daleč. Neka delavska kolonija, v kateri je prebivalo 30 družin, je bila dobesedno zbrisana s sveta, čeprav je bila precej oddaljena od gazometra. Prvi eksploziji so sledile še nadaljnje. Eksplozijo so razločno slišali celo v 80 km oddaljenih krajih. Na neunkirchenskih ulicah so se zvrili in zlomili kandelabri in nosilci električnih žic kakor drobna žica. V oddaljenosti 500 metrov je zračni pritisk raztrgal neki tramvajski voz na dvoje. Vse šipe v mestu so zdrobljene. Po eksploziji je nastala med prebivalstvom nepopisna panika. Do 6. zjutraj so oblasti ugotovile 45 mrtvih, 141 nevarno ranjenih, 300 lahko ranjenih. Nasprotno so pa bolnišnice sprejele nad 700 ranjencev, s katerimi je okrog 100 zdravnikov neprestano zaposlenih. Zdravniki operirajo ranjence brez odmora noč in dan. Računa se, da znaša število mrtvih nad 500.

Narodni socialisti ne obnove monarhije

V POSTEV NE PRIDETA NE BIVŠI CESAR NE PRESTOLONASLEDNIK. — BAVARSKA IZVOLI PREDSEDNIKA.

PARIZ, 11. februarja. Berlinski dopisnik »Petit Journal« se je razgovarjal s poveljnikom narodno-socialističnih napa-dalnih oddelkov v Berlinu grofom Helldrofom, ki je izjavil, da je glavni namen narodnih socialistov notranja ureditev Nemčije. Posebno pa je naglasil: »Želimo biti v svoji državi svoji gospodarji. Narodni socializem ne bo nikoli proglasil bivšega cesarja in ne bivšega prestolonaslednika za nemškega vladarja, niti ne namerava spraviti na prestol kakega drugega nemškega princa. Med narodnimi socialisti so republikanci in monarhisti, reševalo pa se bo to vprašanje šele po

10 ali 15 letih.« BERLIN, 11. februarja. O priliki zelo rezerviranega stališča Bavarske napram novi izjemni naredbi predsednika republike proti Prusiji doznava »Deutsche Allgemeine Zeitung«, ki se je doslej izkazala vedno kot najboljši informiran list, da se pripravlja v Monakovem izvolitev lastnega bavarskega državnega predsednika, ki ga sicer doslej Bavarska ni imela, a čigar izvolitev ne bi bila v nasprotju z državno ustavo. Temu se pripisuje veliki političen pomen, ker bi utegnili Bavarska pozneje izbrati koga drugega, mogoče celo kralja.

Mariborsko gledališče rešeno

BEOGRAD, 11. februarja. V finančnem odboru se je posrečilo ohraniti postavko subvencije za mariborsko Narodno gledališče, ki pa je znižana za 10%. Gotovo bo ta sklep odobrila tudi skupščina. Pač pa bo ostra borba za to gledališče o priliki zakona o gledališčih, ki se pripravljajo.

Delitev francoskih kolonij

BUDIMPEŠTA, 11. februarja. »Magyarország« objavlja poročilo svojega posebnega dopisnika iz Pariza, v katerem se dotika članka namestnika državnega podtajnika v prejšnji vladi Santerja, ki ga je objavil francoski list »L'homme libre«. Pri tem se naglašajo zlasti naslednji stavki: »Nemčija je že v lanskem avgustu sklenila tajno vojaško pogodbo z Italijo in Madžarsko in s tem izključuje vsak poskus zblizanja s Francijo. Nesporazum bi bilo mogoče spraviti s sveta le z razdelitvijo francoskih kolonij. Širja bi morala pripasti Italiji, ker ta kolonija Francijo preveč velja, stare nemške kolonije pa bi se morale vrniti Nemčiji.«

PAPENOV VOLILNI BLOK.

BERLIN, 11. februarja. Med nemškimi nacionalisti in Stahlhelmom je bil dosežen sporazum za skupno volilno fronto črno-belo-rdečih. Na čelu liste bo stal von Papen, njemu ob strani pa Hugenberg in major Seldte.

BUDIMPEŠTA DEMANTIRA.

BUDIMPEŠTA, 11. februarja. Uradno se najodločnejše demantirajo vesti lista »Echo de Paris«, da je Italija prodala Madžarski večje število bojnih letal.

REVOLUCIJA V URUGVAJU.

MONTEVIDEO, 11. februarja. Vedno bolj se širijo vesti o revoluciji v Urugvaju. Predsednik republike Terra je odredil, da se aretirajo general Martinez, ki ga smatrajo za voditelja in organizatorja vstajskih čet. V notranjosti države je odredila vlada naglo koncentracijo svojih čet.

OGROMEN POŽAR ŽITNIH SKLADIŠČ.

CHICAGO, 11. februarja. V nekem tukajšnjem velikem skladišču, v katerem je bilo nagromadenega 1 milijon 630.000 bushlov raznega žita, je izbruhnil požar. Ker je skladišče popolnoma pogorelo, je škoda izredno visoka in znaša več milijonov dolarjev.

Pomembna seja mariborskega občinskega sveta

OBMEJNA POSTOJANKA MANIFESTIRA ZA NARODNO IN DRŽAVNO EDINSTVO. — ADRESA NJ. VEL. KRALJU JE BILA SOGLASNO SPREJETA OB NAVZOČNOSTI 32 OBČINSKIH SVETNIKOV. — DRUGE VAŽNE KOMUNALNE ZADEVE.

Sinoči ob 18. je bila v mestni posvetovalnici letošnja druga seja mariborskega občinskega sveta, na kateri je župan g. dr. Lipold navzočim zastopnikom uvodoma sporočil, da je Narodni odbor poslal tudi mariborskemu županstvu adreso, ki bo izročena kralju ter jo je prečital. Adresa se glasi:

VAŠE VELIČANSTVO!

Jugoslovansko narodno in državno edinstvo je bilo že pred svetovno vojno ideal slovenskega naroda. To veliko misel so že od davnih dni gojili njegovi največji sinovi. Za to je v majniški deklaraciji ves slovenski narod enodušno zahteval to edinstvo ter so njegovi zakoniti zastopniki v soglasju z vsem narodom v proglasu Narodnega veča z dne 24. novembra 1918. sklenili naprositi Vaše Veličanstvo, da proglasi zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v skupno in enotno narodno državo.

Z državnim aktom dne 1. decembra 1918. je Vaše Veličanstvo z globokim razumevanjem naših nacionalnih ciljev, ko je proglasilo zedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno državo, uresničilo naše zgodovinsko stremljenje ter je od takrat dosledno čuvalo naše narodno in državno edinstvo kot našo največjo svetinjo.

Slovenci, kakor doslej, tudi odslej neomajno stoječi na tako utrjenih temeljih našega naroda in državnega edinstva svečano izjavljamo, da smo vsledar pripravljeni braniti našo enotno in nedeljivo Jugoslavijo proti vsakomur, tudi z največjimi žrtvami, ker se zavedamo, da je le v enotni in močni Jugoslaviji pod žezljom dinastije Karadjordjevičev jamištvu za naš narodni obstanek, za naš kulturni razvoj ter naš gospodarski in socialni napredek.

V tej veri izročamo Slovenci v zvesti vdanosti in hvaležnosti ta izraz svoje neomajne volje Vašemu Veličanstvu kot prvemu čuvanju našega narodnega in državnega edinstva v prepričanju, da bodo neumorni napor Vašega Veličanstva konsolidaciji države v duhu socialne pravičnosti in državljanske enakopravnosti, odprti na enotno voljo in sodelovanje vseh iskrenih Jugoslovancev, uresničili vekovne ideale Slovencev.

Živelo Vaše Veličanstvo, narodni Kralj Jugoslavije! Živel kraljevski dom! Živele naša lepa, enotna in nedeljiva Jugoslavija!

Adreso so navzoči zastopniki slovenskega Maribora poslušali stoje in jo soglasno sprejeli.

Nato je mestni župan g. dr. Lipold prešel takoj na dnevni red seje. Predlagal je, naj bi ostali v svoji funkciji disciplinski odsek ter oba reklamacijska odbora, kakor so bili izvoljeni že lani. V kopališkem odseku pa naj bi sprejel predstvedstvo občinski svetnik Roglič. Oba županova predloga sta bila soglasno sprejeta. Ker prvi in drugi odsek nista ničesar imela za javno sejo, je podal poročilo gradbenega odseka občinski svetnik g. Rudolf Tumpelj. Odsek predlaga, naj bi občinski svet ugodil prošnji Terezije Reiserjeve glede spremembe parcelacije v Magdalenskem okraju, gradbeno dovoljenje tvrdki Ernest Zelenka pa se naj bi podelilo le pod pogojem, da zgradi tvrdka poleg tkalnice ob Tržaški cesti in Linhartovi ulici tudi stanovanjsko poslopje v dobi 5 let. Oba predloga je občinski svet soglasno sprejel. Soglasno je bil nadalje sprejet tudi predlog gradbenega odseka glede regulacije Aleksandrove ceste, o katerem se je razvila živa debata. O predlogu in debati bomo poročali v prihodnji številki našega lista.

Nato je mestni župan podal poročilo o zadnjih anketah, ki so se vršile na mestnem županstvu glede inkorporacije okoliških občin k mestu. Tudi podrobnosti o teh anketah, na katerih so zastopniki okoliških občin zavzeli odločno stališče proti priključitvi k mestu, bomo naknadno poročali. Mestni občinski svet je končno sklenil, da občina želi, da bi se okolica priključila k mestu, obenem pa naj se za nekako prihodnjo dobo osnu-

je skupen odbor iz zastopnikov mesta in okolice, ki bi reševal nekatera važna gospodarska vprašanja.

Sledilo je nato poročilo finančnega odseka, za katerega je poročal finančni referent g. Saboty. Odsek predlaga, naj se oprostitev novih zgradb hišno-najemnin-skih davščin za letošnje leto avtomatično podaljša za dobo 6 let. Glede podaljšanja Smetanove do Orožneve ulice naj bi se nakupil svet od posestnikov Brandla, Vogrinca in Šmidererja, ki je cenjen na 32.000 Din, odobri pa se naj tudi zamenjava Zidanškove hiše v Židov majerjevi ulici za občinsko hišo v Židovski ulici. Ker ni v proračunu predvidene vsote 180.000 Din, kar bi stalo novo cestišče, naj bi občina stopila v pogajanja z raznimi interesenti, ki bi naj prispevali nekaj za uresničenje tega načrta. Zdravstveni dom je prosil za odpis vodarine in kanalščine v iznosu 1780 Din. Ker pa

teh davščin ni mogoče odpisati, predlaga odsek, naj se zviša v tem iznosu podpora za mlečno akcijo. Tudi je odsek odklonil prošnjo Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev v Mariboru za znižanje koncertne takse. Nato je referent poročal o pogajanjih glede znižanja vodarine med zastopniki mestne in krčevinske občine. Ker na pogajanjih ni prišlo do nobenega sklepa, predlaga odsek, naj občina vztraja pri svoji prvotni zahtevi, to je na 8% vodarini. Obenem predlaga, naj izvaja mestna občina konsekvence, če v doglednem času ne bi prišlo do sporazuma. Nadalje predlaga odsek, naj se ugodi prošnji avtomobilskega kluba radi obdavljenja uporabnih motornih vozil, ki niso v prometu in naj se od teh ne pobira nobena mestna davščina. Vse predloge finančnega odseka je občinski svet soglasno sprejel.

Sledila je nato tajna seja, v kateri je občinski svet deloma ugodil prošnjam za sprejem v občinsko zvezo, ugodil vsem prošnjam za zagotovilo sprejema v občinsko zvezo, ugodno rešil nekatere personalne zadeve ter se izrekel za kraljevno potrebo vseh prošnikov za dovolilo gostiln, izvzemši prošnje drogerista Ivana Pečarja v Gosposki ulici, ki jo je odklonil.

Dr. Viktor Kac šestdesetletnik

Jutri v nedeljo 12. t. m. poteče šestdeset let, odkar je zagledal luč sveta predsednik Posojilnice v Narodnem domu g. dr. Viktor Kac. Jubilant praznuje hkratu kar dva jubileja, svojo šestdesetletnico rojstva in petindvajsetletnico, odkar je v vodstvu Posojilnice. Rojen je bil 12. februarja 1873. v prijaznem Šmartnem pri Slovenjgradcu. Gimnazijo je študiral v Mariboru, kjer je maturiral leta 1892. Medicino je študiral v Gradcu in bil promoviran 18. julija 1898., nato pa je deloval eno leto na kliniki profesorja Rosthorna. Po praksi je bil eno leto okrožni zdravnik v Velenju, nakar se je skušal ustaliti v Celovcu, kar mu je bilo onemogočeno. Radi rodbinskih razmer se je preselil nato na Dunaj, kjer se je na kliniki usposobil za zobozdravništvo. V oktobru l. 1901 pa se je naselil v Mariboru.

Jubilant se je uveljavil kot iskren narodnjak že kot srednješolec, zlasti pa kot visokošolec v Gradcu, kjer je poživljal Družbo sv. Cirila in Metoda, ki se je razvila pod njegovim predsedništvom. Vseposod, kjerkoli je bil, se je lotil nacionalnega dela. Od prvega početka se je udeleževal v Mariboru v vseh narodnih organizacijah, zlasti pa si je mnogo prizadeval za Dijaško kuhinjo in Dijaški dom.

Politično je deloval v mariborskem občinskem svetu. Bil je po prevratu član okrajnega sosveta in občinskega sveta, za časa vlade Narodnega bloka pa je bil predsednik socialno političnega in gradbenega odseka. Član občinskega sveta je še danes in vodi odsek mestnega kopališča in pogrebnege zavoda. Publicistično je deloval pri »Slovenskem Narodu«, »Domovini« in pri »Taboru«.

Gospodarsko delovati pa je začel zelo zgodaj. Večino svoje energije je posvetil Posojilnici v Narodnem domu in je bil od leta 1908 do 1909 v nadzorstvu, nato v odboru, leta 1928. pa je bil izvoljen za predsednika. Z večšo in strokovnijaško roko vodi ta denarni zavod, ki je eden najstarejših na slovenskih tleh. Gospodarsko pa se je udeleževal tudi pri ustanavljanju in razvoju opekarne v Račah. Do svetovne vojne je imel v Celovcu celo lastno tovarno za strojila.

Jubilant g. dr. Kac je tako eden najvidnejših narodnjakov, ki so v aktivnem narodnem in gospodarskem delu in udeleževanju preživeli vso težo mariborskega slovenstva v dvajsetem stoletju. Ni več nobena skrivnost, če ob tej priliki povemo, da ima Posojilnica v Narodnem domu izdatne zasluge, da je danes Maribor jugoslovanski. Čeprav bo dobil jutri na svoje rame že šesti križ, ga vključuje spremila vedna dobrodušnost. Zdrava hudo mušnost mu sije iz živih oči, njegove misli in delo pa vodijo Posojilnico iz prvega v drugo polstoletje razvoja in razmaha.

Številnim gratulantom se pridružujemo tudi mi in mu kličemo: Še na mnogo, mnoga leta!

LETOŠNJA PUSTNA SEZONA!

BOHEMSKA NOČ

PUSTNI TOREK 28. II.
UNION — WHITE STAR

Krajevna organizacija JRKD za kolo-dvorski okraj ima svojo sejo v ponedeljek 13. t. m. v kavarni »Jadran«.

Družabni večer mariborske Glasbene Matice. Mariborska Glasbena Matica priredi danes teden 18. t. m. svoj družabni večer v prostorih Narodnega doma. Ob tej priliki bo od 20. do 21. ure priredil pevski zbor koncert ljubkih narodnih in drugih poljudnih kompozicij. Nastopili bodo moški, ženski in mešani zbori. Po koncertu bo ples ob zvokih jazz-orkestra »White Star«. Prodaja vstopnic bo od ponedeljka naprej v Gnusovi trafiki v palači banovinske hranilnice v Gosposki ulici.

Za ribiče na postrvi! Ribarsko društvo Maribor naznanja svojim rednim članom, da je vpisovanje reflektantov za ribolovne knjižice na postrvi do 25. t. m. pri društvenem blaginju gosp. Ferdu Greinerju, trgovcu v Gosposki ulici 2.

Polovična vožnja na železnici od 18. do 28. febr. do železniških postaj na progi Hoče—Maribor—Sv. Lovrenc na Pohorju. Prireditve mariborskega smučarskega kluba. Informacije in potrdila prisostvovanja pri: Mariborskem smučarskem klubu, Maribor, Jurčičeva ulica 8 (Stojec) in pri Putniku, Maribor.

Vse pisarniške potrebščine v največji izbiri, cene solidne: Zlata Brišnik, Slovenska 11.

Letna skupščina naše zelene bratovščine, združene v mariborski podružnici SLD, bo jutri ob 10. uri v hotelu Orel. Občnemu zboru bo prisostvoval tudi predsednik centrale gospod dr. L o v r e n č i č.

Razstava preprog. Državna tkalnica preprog v Sarajevu priredi stalno razstavo svojih priznanih izdelkov v trgovini gosp. Macuna v Gosposki ulici 10 (I. nadstropje). Specialna razstava pa se pripravlja za jutri v pritličju. Državni uradniki, častniki itd. imajo pri nakupu precejšnje ugodnosti (obroki od 12 do 18 mesecev).

Grajski kino. Od danes 11. februarja predvajamo govoreči pomorski velemil »Križarka Emden«. Ta film prikazuje hrabrost njene posadke v svetovni vojni in njen potop. Križarka »Emden« se je tako junaško borila, da je dal angleški kralj ukaz, naj se v primeru, če je ulove, častnikom v znak njihove hrabrosti ne odvzame orožje in se z njimi postopa vljudno in z vsem spoštovanjem.

Kino Union. Od sobote dalje najnovejša opereta Paula Abrahama »Halo Baby« s Hermanom Thimigom, Marto Eggerthovo in Ernstom Verebesom. Opereta najslajših ljubavnih čuvstev, polna očarljivih melodij in krasnega petja. Film, o katerem bo sanjalo in ga prepevalo vse mesto.

Narodno gledališče

Repertoar.

Sobota, 11. februarja ob 20. uri »Švejk« II. del. Red C.
Nedelja, 12. februarja ob 15. uri »Pri bellem konjičku«. Znižane cene. — Ob 20. uri »Švejk« — drugi del.
Ponedeljek, 13. februarja. Zaprt.
Torek, 14. februarja ob 20. uri »Viktorija in njen huzar«. Gostovanje Djuke Trbuhovića.

Pri boleznih želodca, črevesja in prebnavljanja privede uporaba naravnih »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da pridejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefova« grenčica zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Dijaki državne klasične gimnazije v Mariboru uprizorijo v soboto 18. februarja v dvorani Zadruga gospodarske banke Jalnovo dramo »Bratje«. V tel dami se Jalen odlikuje po svojem lapidarnem slogu in krepkem dejanju. V dram nam slika delovanje narodnih prvakov tik po svetovni vojni v času boja za Korosko. Drama je huda obsodba vojne, ki je povzročila toliko gorja. Da podpremo idealno stremljenje mladine, pojdemo 18. februarja vsi v Zadrugo banko! Začetek ob 20. uri.

Mestni gradbeni urad razpisuje za vzdrževanje svojih poslopij kleparska, steklarska, pečarska in druga razna dela. Potrebni podatki se dobe pri gornjem uradu, Frančiškanska 8. Glej današnji in-serat.

Kovinarska zadruga v Mariboru opozarja svoje člane, da bo g. Ivan Sirak slavil 50letnico mojstrstva v dvorani hotela »Orel« dne 15. t. m. ob 20. uri zvečer, kamor se vabijo vsi člani, njih družine in prijatelji!

Sokolsko društvo Maribor I. priredi društveno tombolo v nedeljo, dne 11. junija 1933. Prosimo ostala društva, da so ozirata na to prireditve.

Soboto 11. VELIKA

Japonska reduta

Bitka s serpentinami. Kabaret etc.

KAVARNA Soboto 11.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v soboto 11. februarja ob 20.15 predava g. univ. prof. dr. R. Buja iz Zagreba o Freudovi psihoanalizi, jutri v nedeljo ob 10.45 dopoldne pa o dr. Adlerjevi individualni psihologiji. V petek 17. februarja predava dr. Tumir iz Graza o uporabljivosti psihoanalize in individualne psihologije za pedagogiko.

»Kovačev študent«. Narodna opera v treh dejanjih za glasovir od V. Vodopivca. Ker je vojni kapelnik gospod Svoboda navedeno opero izpopolnil in instrumentalno obdelal za godalni orkester, se opozarjajo gledališča in diletantska društva, ki bi želela imeti to narodno in veselo opero, da se izvolijo obrniti na podpisane, kjer lahko dobijo na posodo kompletni muzikalni material proti plačilu honorarja, J. F. Svoboda, kapelnik voj. muzike 45. p. p. v Mariboru.

Podporno društvo paznikov moške kaznilnice priredi predpustno veselico dne 12. februarja v dvorani gostilne Renčelj na Pobrežju. Vstop prost! Začetek ob 17. uri. Morebitni čisti dobiček je namenjen v društvene dobrodelne namene. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Prostovoljno gasilno in reševalno društvo Maribor priredi 7. maja 1933 ob priliki 25letnice reševalnega oddelka veliko dobrodelno tombolo. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilnega orodja, prosimo občinstvo, da pridno posega po tombolskih kartah.

Zaključni plesni venček priredi jutri v nedeljo 12. t. m. plesna šola Sokola I. — Venček bo v zgornji dvorani Narodnega doma in je vabljien vsakdo! Začetek ob pol 20. uri.

Bevkova drama »Kajn«, ki jo je name-raval uprizoriti jutri popoldne v Zadrugi gospodarski banki dramski odsek »Nanosa«, se radi nepredvidenih zaprek od-godi. Če kupljene vstopnice veljajo za prihodnjo predstavo.

žinska, (z majhnimi izjemami) zato je u-
mevno, da se v naših krajih doslej nista
zasledili več nego dve najdišči: Ruše pri
Mariboru in Sv. Bolenk na Pohorju. Ven-
dar pa sta obe naselbini nastali prav ko-
je začela hallstattska kultura prodirati
v naše kraje, označujejo namreč prehod
iz bronaste v hallstattsko dobo. Grobi-
šče v Rušah je bilo odkrito pri delanju
železniške proge Maribor-Prevalje. De-
lavec so našli na posodi in bronaste
predmete, ki so bili nato poslani v graški
muzej »Joanneum«, kjer so dognali, da
spada najdišče v dobo med bronasto in
hallstattsko dobo. Nato so se vršila siste-
matična arheološka raziskovanja, pri ka-
terih je bilo tukaj odkrito veliko grobi-
šče. Izkopanih je bilo nad 500 posod, ve-
like množine nakitja in razno orožje.
Vendar pa mar. muzej iz tega najdišča
ne hrani nobenih predmetov, zato pa iz
prazgodovinske livarne pri Sv. Bolenku
na Pohorju, ki jo je lani odkril prof. T.
Baš. Tukaj so bile najdene zelo lepe fi-
bule (zaponke), noži, kladi, ostanki
srpov, šlem in drugi predmeti, ki so jih
tukaj izdelovali za prebivalce Podravja,
v kolikor niso dobili potrebnih predme-
tov od potujočih trgovcev. Velika je pa
tudi ta najdba, ki je obogatila naš muzej
z dragocenimi predmeti, kajti najdbe iz
bronaste dobe so za Štajersko itak red-
kost.
(Se bo nadaljevalo.)

Nastanek in politični razvoj Jugoslavije do današnjega dne

PREDAVANJE MINISTRA Dr. ALBERTA KRAMERJA NA IDEJNEM TEČAJU SJSU NAPREDKA.

Preteklo soboto je bil otvorjen v prostorih tukajšnje Ljudske univerze v okviru mladinskega idejnega tečaja za srednješolsko mladino, ki ga prireja mariborska Zveza kulturnih društev pod okriljem SJSU »Napredka«, ciklus predavanj. Otvoritveno predavanje je imel minister g. dr. Albert Kramer, ki je razložil mnogoštevilnim mladim in dijakom nastanek in politični razvoj Jugoslavije do današnjega dne. Predavanje je bilo v glavnem naslednje:

»Ni namen mojega predavanja politična propaganda, temveč vam bom skušal v kratkih izjavah dati nekaj pouka o temeljih našega gospodarskega, kulturnega in socialnega življenja ter razvoja, obenem pa naj bi mladina spoznala, da se ne sme odtujevati starejši generaciji, s katero jo mora vezati trdna nacionalna vez. Na predavanjih naj se mladini razbistre pojmi in nato naj slede diskusije.

Hvaležen sem dijaški družini »Napredku«, da me je povabila v Maribor, kjer ji lahko predavam o vseh velikih dogodkih, v katerih sem deloma sodeloval, deloma pa sem bil njihova neposredna priča. Današnja mladina je povsem drugačnja kakor je bila prejšnja generacija. Kot sinovi majhnega naroda, ki je bil tiščetletja vkovan v spone tujega jarma, smo bili navajeni majhnih razmer. Maloštevilne so bile pomembnejše osebnosti, ki so izšle iz našega naroda in zavzele v javnem življenju več ali manj vplivna mesta. Trda je bila pest, ki nas je mačehovsko vzgajala. Zato je vstala v nas močna želja po boju proti avtoriteti države, ki nam je bila nad vse neprijetna in tuja. Najvišjo svojo nalogo smo gledali v geslu: »Biti proti njej!« Spominjam se vroče borbe za štiri slovenske paralele na celjski gimnaziji, spominjam se velikih skrbí, ki so trle slovensko inteligenčno javnost glede namestitve slovenskih ali nemških profesorjev, avskultantov, glavarovskih uradnikov itd. Koliko razburjenja je bilo vedno med slovenskimi odvetniki in njihovimi klienti pred vsako razpravo, o kateri se ni vedelo, če se bo protokolirala v slovenskem ali nemškem jeziku.

Z jedko in trpko bolešjo v svojih mladih srcih smo morali gledati, kako se grade močni stebri tuje moči, velikega germanskega mostu čez naše male kraje proti vzhodu. Težko smo to prenašali in resen odpor se je razraščal v nas. Zavedli smo se, da smo kljub svoji skromnosti in malemu številu nevaren klin, zagrozen med dvojni mogočni naval romanske in germanske ekspanzije proti vzhodu. Primerjava naših slabotnih sil napram obema nasprotnikom je marsikomu zadušila vsak up na zmago in rešitev; med nami so vstali premnogi defetisti, ki so se v svojem malodušju zahteli pod okrilje mogočnega nemškega gospodarstva in se sramovali slovenske govornice.

Že tedaj pa so prispeli do nas prvi veseli, upanje vzbujajoči glasovi s slovenskega juga. Dvignila se je leta 1903. ponosna in prerajena kraljevina Srbija in kralj Peter se je vračal čez Dunaj v svojo domovino. Bili smo tedaj mladi, borbeni in upov polni dunajski visokošolci. Čakali smo kralja Petra na dunajskem kolodvoru, kjer smo ga hoteli videti in pozdraviti. Kakor strela je planilo v nas spoznanje, da so v njegovih rokah tudi nitke naše usode. Tedaj smo na dunajskem kolodvoru navdušeni uprizarili prvo jugoslovansko javno manifestacijo in gromko vzklikali: »Živel jugoslovanski kralj Peter!«

Pri nas doma pa so bile v tistih časih težke razmere. Spominjam se, kako zaničevani smo bili slovenski maturanti celjske gimnazije, ki smo našli svoje zatočišče le v Narodnem domu, kjer smo se morali skrivati. Če smo se le pokazali na cesto, je nemška policija uprizarila na nas pravi lov. V bratski Hrvatski tudi ni bilo dosti boljše. Mala hrvaška avtonomija je bila le dekla v mogočnem madžarskem veličastju. V Srbiji pa je

tedaj nastajala nova velika doba v gospodarskem in kulturnem življenju. V Srbiji so vstale tedaj mnoge neslutene sile in ambicije, zavedeli so se in spoznali, da je izven meja tedaj majhne Srbije še mnogo neodrešenih bratov, ki hrepene po osvobojenju in združitvi v močri skupni državi. Srbi so se te svoje naloge lotili s silnim ognjem in junaštvom. V komaj desetih letih so ob strani svojih zaveznikov udarili na Turčijo, jo zlomili in osvobodili izpod turškega polmeseca vse, kar je bilo srbsko.

To je prebudilo tudi nas. Uvideli smo, da nam nič ne pomaga in da je naša bodočnost le v veliki, vse zmagujoči jugoslovarski ideji. V nas, ki smo tedaj dokončali svoje študije in v onih, ki so bili tedaj, kakor ste danes vi, se je prebujala in razgorevala velika ideja jugoslovankega iredentizma, silna ideja zedinjenja v mogočni jugoslovanski državi.

Avstroogrška je izzvala svetovno vojno, da bi ohranila svojo nadmoč nad slovenskimi maršini in nad mogočno vstajajočim vzhodom. Med velikimi usodami velikih narodov se je reševala tudi mala usodica slovenskega naroda, ki pa je bila velika in pomembna za nas same. V letu 1917. je bruhnil na dan naš veliki pokret za uresničenje velike jugoslovanke ideje, globokega instinkta ohranitve sebe samega, svojega življenja in svoje bodočnosti. Čez noč je bila zavojevana duša zadnjega slovenskega delavca in kmeta. Razumljivo je, da smo se Slovenci mnogo bolj navdušili na zedinjenje, kakor pa Hrvati in Srbi, ker je bilo pač tesneje zvezano z našo usodo, kakor pa s hrvaško in srbsko. Slovenija je bila najmočnejše in najnevarnejše križišče germanskih in romanskih ekspanzijskih aspiracij na zavojevanje vzhoda. Bili smo tisti kamen spodtike, ki je ovrnil uresničenje teh mogočnih tujih načrtov. Samo zaradi nas se doslej še ni mogel posrečiti ta veliki zavojevalni načrt.

Da nam je usoda odrekla ob prevratu zedinjenje v jugoslovanski državi, bi vsi Slovenci nedvomno postali plen močnejših sosedov in bi delili danes usodo naših neosvobojenih bratov onstran državnih mej. Samo Jugoslavija nam je dala eksistenco, in samo močna in mogočna Jugoslavija nam jo more ohraniti.

V prvih dneh nove države, ko je šela naša prestolnica komaj 7.000 ljudi, ko je bil ves Beograd razbit, nas je sprejel v skromni hišici regent Aleksander, in sicer delegat Narodnega vijeća iz Zagreba in pa srbske državnik. Bilo je to 1. decembra 1918. zvečer, ko nam je regent čital svoj manifest zedinjenja. Bil je to eden največjih zgodovinskih trenutkov v našem življenju. Zavedali smo se, da je ta manifest magna carta našega zedinjenja, svobode in napredka. Vsi smo bili tedaj zelo naivni, ker smo mislili, da je z zedinjenjem najtežje že doseženo in da je vse poznejše igrača ter da je v bratskem objemu vse lahko in dosegljivo.

V novi zgodovini smo se znašli z dvema kardinalnima napakama: prva je bila ta, da so prišli v novo državo bratje z juga z zmago ovenčanimi zastavami in drili, da so vsi državo zavzeli oni in da je zato njihova; druga napaka pa je bila ta, da smo zopet mi gledali, preveč zaspani v preteklost, nanjo prepovršno in vse preveč zahtevali od nje. Ko smo dobili ustavo, ki je bila izraz plemenskega ponosa, v njej nismo imeli imena Jugoslavija, ker se Srbi nikakor niso hoteli odreči imena, za katero so mrli dolga desetletja. Svoboda se pri nas ni pravilno razumevala, in nekega dne smo se zavedeli, da je postal polni parlamentarizem z neomejeno demokracijo, pri kateri je stopil kralj v ozadje, nevaren prav onemu, ki ga je imel v rokah. Nastala je težka atmosfera. Komplikiranost upravnih področij, ki ni bila v nobeni povojni državi tako pestra kakor pri nas, je ustvarjala neznosne razmere in normalno neresljiv kaos. Oni del države, ki so ga desetletne vojne vihre ovirale v razvoju, ni zmogel težkih administrativnih problemov. Komaj smo se zbrali v našem za silo zgrajenem jugoslovanskem domu, že smo se topli med seboj za njegovo

notranjo ureditev. Žal se nismo dovolj zavedali, da se šele učimo državnega poslovanja in da nam manjka železne discipline, ki je bila vsem narodom pogoj vsakega napredka, zlasti pa Čehom. Pri nas se je ravno politično parlamentarno življenje po plemenskih vidikih. Troje sil si je stalo v tekmovalni nasproti: Srbska radikalna stranka — hrvaška radičevska — slovenska ljudska.

Posledica je bila, da so Srbi kot številčno najmočnejši gledali na vse s strankarskimi očmi. Vse je moralo imeti srbsko jedro, Slovenci in Hrvati pa naj bi bili le politične pomožne čete. Jugoslovanske stranke so bile pri ohranitvi svojega programa le minoritetne grupacije.

Plemenska nasprotstva v političnem življenju so se tako poostrovala, da je nastalo med strankami bojno razpoloženje, ki je privedlo do znane tragedije v narodni skupščini in je skoraj grozila bratomorna vojna. Tedaj so tudi že največji optimisti obupavali in s strahom premišljevali o tem, da utegne nastopiti konec Jugoslavije. Napočil je 6. januar, in naš vladar z najmočnejšim parlamentom in vlado, je moral uvesti diktaturo. Če bi tega ne bil storil, bi bilo vse zaman in bi strelj Puniše Račiča ne bili zadnji ter bi se dogodki razvijali v popolnoma drugi smeri in bi se vračali v sistem nadoblasti enega plemena nad drugim. Z njegovim korakom je bil obnovljen program državnega in narodnega edinstva. Ni simpatična stvar omejitve osnovnih narodnih svoboščin. Diktatura je nevarna, ker se nikoli ne ve, kako se bo končala. Toda naša diktatura se ne da primerjati s špansko. Vsaka gesta in vsak nepremišljen naporazum bi bila usodna, ker bi se obnovili stari apetiti naših sosedov, ki niso zamrli in ki še vedno hlepe po podjarmljenju našega naroda. Kralj je vzel začasno vse državno vodstvo v svoje roke, ker je kot kri naše krvi in sin našega naroda cenil življenje po istih vidikih, kakor narod sam. Obljubil pa je v svojem manifestu, da bo ukirnil diktaturo čimprej, kar je storil že po treh letih.

Prve volitve po 6. januarju sicer res niso mogle biti najsvobodnejše, toda vsak mora priznati, da prevzemata parlament in senat državno oblast vedno bolj v svoje roke. Po tem nam je prinesel 6. oktober 1930 razdelitev Jugoslavije na 9 banovin, ki pa ne pomenijo le nekeke teritorialne in administrativne ureditve države, temveč so nekeke duhovne posode moderne državne ureditve. Pretirani centralistični princip se je moral umakniti decentralističnemu, kolikor je seveda zaenkrat že izvedljiv.

Absolutno brez podlage in skrajno škodljivi pa so nazorji o državni ureditvi, ki jih vsebujejo razne hrvaške in slovenske punkcije bivših političnih voditeljev brez opore velike večine naroda. S pravim duhom narodne samovlade in z duhom posebne administrativne ureditve, ki bo ustrezala krajevnim potrebam in posebnostim, bo mogoče zgraditi močno bodočnost naše države. Bodoča glavna naloga bo prenos državnih funkcij na bane in banovinske svete, kar se seveda v celoti ne da izvesti kar čez noč. S tem sistemom bo najbolj ustrezno tudi slovenskemu delu jugoslovanskega naroda, ker je jasno, da nismo zmožni živeti v posebni gospodarski in socialni strukturi.

Če bi ne bilo jugoslovanske ideje, bi si jo morali Slovenci prvi izmisliti, ker imamo le v veliki Jugoslaviji svojo eksistenco možnost. O tem nas jasno prepriča en sam pogled na ono malo, kar smo imeli pred zedinjenjem in na silni napredek, ki smo ga dosegli v zadnjih 15 letih.

Mladina ima pravico kritizirati delo starejših, toda le tedaj, če je sama zmožna ustvariti kaj boljšega. Posvečajte važnim vprašanjem našega življenja največjo pozornost, ker čaka vaše rešitve na tisoče problemov. Površnega gledanja dogodkov se varujte. Ne vdajajte se demagogiji, ki je smrt naroda. Na svoje življenje glejte realno in ne verujte praznim besedam in obljubam. V naši narodni zgodovini imamo v tem pogledu žalostne izkušnje, n. pr. z Wilsonovimi točkami, pariškimi mirovnimi pogodbami, koroškim plebiscitom itd., ko smo smatrali vse kot popolnoma varno in gotovo. Trenutno se moramo boriti s precejšnjimi težavami, ker je del naše inteligence napolnjen s pesimizmom in je

zaplaval v defetistične vode. Najslabše je obupavati nad delom in lastno eksistenco. V življenju nobeno vprašanje ni gladko rešljivo in vsako zahteva vedno novo delo.

V naših in vaših vrstah je potreben zdrav optimizem, zasnovan na argumentih, spoznanju in globoki veri. Želel bi, da postane v vaših srcih in mislih granitni spomenik spoznanja, da je naš slovenski rod s svojim življenjem in bodočnostjo tesno vezan na državo, ki smo jo zgradili s skupno borbo, žrtvami in ljubeznijo z brati Srbi in Hrvati. Evangelij vseh nas je: »Vse je odvisno od velike ideje narodnega in državnega edinstva!« Mi sami se ne moremo varovati in braniti proti nobenemu navalu tujcev in zemlje lačnih sosedov, najmanj pa se moremo zanašati kot neznanca manjšina na pomoč evropskih velesil, kar tako radi pridigujejo nekateri slepi ali nevedni bivši politiki. Če bomo složni, potem ne bo na svetu sile, ki bi nas zmogla.

Pomnite, da sta narodova bodočnost in moč v treznosti njegove inteligence, pa tudi v vročih dušah in srcih njegova inteligenčnega vodstva. Zato je potrebna trezna in temeljita vzgoja bodoče narodove inteligence, ki jo predstavljate vi. Golo navdušenje ni vedno pravilno in dobro. Le nazorji in prepričanje, zasidrani na trajni solidni podlagi, bodo mogli pravilno in s pridom služiti naši skupni in lepši bodočnosti ter napredku močne jugoslovanske države.

Sport

Peti dan tekme FIS. Včeraj je bil smučski tek na 18 km. Od prijavljenih 194 tekmovalcev jih je startalo 141, od katerih jih je 130 prišlo na cilj. Rezultati so bili naslednji: 1. Englund (Švedska) 1:02:19,2, 2. Bergström (Švedska) 1:02:40, 3. Likaaren (Finska) 1:02:47,6, 4. Saarinen (Finska) 1:03:09,8, 5. Utterström (Švedska) 1:03:11, 12. mesto je zasedel kot prvi Avstrijec Gstrein v času 1:07:18,6. Kot prvi Jugoslovian je zasedel 70. mesto Joško Janša v času 1:15. Sledili so Smolej na 96. mestu v času 1:20, na 103. mesto Jakopič 1:21, na 113. mesto Šrnel 1:29.

Slalom za dame se je korčal z zmago Inge Lantscher (Avstrija) v času 2:10,4. Druga je bila Irene Zink (Švica) 2:11,6, 3. Brugton Leigh (Anglija) 2:12,1. Končna klasifikacija poedinih vrst v slalomu za dame, pri katerih so se šteli časi štirih najboljših tekmovalk vsake države, so: 1. Avstrija 10:00,6, 2. Anglija 10:09,3, 3. Švica 10:17,9, 4. Nemčija 11:45,1, 5. Italija 13:49,9.

Danes in jutri bodo skakalne tekme in sicer na gori Isel.

Prijateljska tekma ISSK Maribor-SK Rapid, ki bi se morala odigrati jutri v nedeljo 12. t. m., je radi slabih vremenskih razmer odpovedana.

Tečaj v smučskih skokih pod vodstvom Arne Guttormsena bo od 13. do 19. t. m. v Ratečah na Gorenjskem. Klubi, ki žele poslati tekmovalce v tečaj, naj jih prijavijo pisмено in pošljejo prijavo v roke Guttormsena v smučarski dom Hirič v Planici.

Iz LNP. Klubom se sporoča, da morajo imeti bodisi za gostovanje v inozemstvu, bodisi da povabijo tuje klube k sebi na gostovanje, dovoljenje za to od upravnih političnih oblasti ter morajo 8 dni prej prijaviti tekmo podzvezi. V smislu zahteve JNS se pozivajo klubi LNP, da pošljejo JNS po LNP spiske verificiranih svojih igralcev, in to takoj. Izročijo se odboru za kaznovanje sodnikov pri LNP po odredbi JNS: gg. ss. Betetto, Deržaj, Mahkovec, Cimperman, Pevalek in Krameršič s takojšnjim suspenzom.

ISSK Maribor, lahkotletski odsek. V ponedeljek 13. t. m. bo v Aljaževi sobi hotela »Orel« sestanek vsega članstva Društva prvenstvo, cross-country, treningi. Navzočnost vseh članov obvezna! — Načelnik.

Soko'stvo

Prijave za zvezne tekme v Bohinju se sprejemajo do ponedeljka 13. t. m. do 14. ure v župni pisarni v Narodnem domu. — Zdravo!

Radislav Rudan

Svakinja

»Le kako bi...?« je preudarjala, a preudariti ni mogla. Za očiten zločin ji je manjkalo poguma. Iskala je boljšega sredstva in naposled se je zdelo, da ga je našla. Šla je v gozd in nabrala užitnih in neužitnih gob. Pripravila jih je za večerjo in jih razdelila med družino. Malki jih je pripravila posebej; nihče ni opazil njenega početja, tako spretna in previdna je bila. Po večerji je družina odmolila in odšla k počitku. Hana je izginila prva. Zbežala je v svojo sobo, padla oblečena na posteljo in skrila obraz med blazine. Prevzel jo je nemir, da je trepetala kakor v vročici. Z grozo v srcu je čakala na posledice svojega zločinskega početja. In ni čakala dolgo. Ropot in krik, ki je prihajal iz sestrine sobe, jo je predramil iz vročične groze in jo navdal s brečudno strašnim čuvstvom.

»Hana!« je kriknil Luda in planil v njeno sobo. »Zastrupljeni smo! Gobe so bile strupene...« Omahnil je in se ujel za podboje. Ko je opazil, da je Hana še oblečena in vsa blede kakor stena, se je prestrašil še bolj. »Malki je slabo,« je kriknil. »In tebi tudi. Vsi bomo umrli. Umrli...« Spalil je obraz kakor da bi že sam umiral in zbežal nazaj k ženi, ki se je zvijala v silnih krčih. Morilni strup ji je razjedal želodec.

»Luda! Luda! Pomažaj mi! Reši me!« je vpila in mrtvaški znoj ji je oblival čelo.

Toda Luda je bil brez glave. Kakor nor je letal sem ter tja in ni vedel, kaj bi. Šele polagoma se je zavedel, planil v shrambo, vzela latvico mleka, pohitel k ženi in ga ji vlijal v usta. Malka je vztrepetala, se vzpela kakor bi umirala in — izbruhala morilni strup. Onemogla in napol mrtva se je zgrudila na posteljo in ječala. Polagoma pa so se ji bolečine omilile in utrujenost in izmučenost jo je zazibala v nemirno poluspanje.

Hana je ždela v svoji sobi. Ni si upala iti k bolni

sestri, gledati njene bolečine, se ji ozreti v oči... V njeni trpeči in od groze izbičani duši se je prebudil črv vesti, Počasi in previdno je pričel vrtati in grizti in je grizel vedno hitreje, vedno močneje.

»Zločinka! Morilka!« ji je zašepetalo iz globine, in Hana je trepetala, se zvijala kakor od krča in grizla v blazino.

»Zločinka! Morilka!« je kriknilo glasneje in se ponavljalo do strašnega, oglušujočega očitania. Ubita se je zgrudila na kolena, dvignila roke in prosila:

»O Bog, odpusti mi! Prizanesi mi! Usliši me! Ne dopusti, da bi umrla od moje roke! Reši jo!«

Utihihnila je in prisluškovala. Nič več ni slišala sestrinega vpitja.

»Umrli je!« je pomislila, planila kvišku in stekla k nji. Vrgla se ji je na prsa, se je oklenila in prosila:

»Ne umri! Ne umri!«

Trudno je odprla Malka svoje vročične oči. Okoli njenih ust je zaigral rahel smehljaj.

»Bolje ji je,« je dejal Luda. »Pusti jo!«

Kakor senca se je zavlekla nazaj v svojo sobo, padla iznova na kolena in molila:

»Zahvaljen bodi, Gospod, da si uslišal prošnjo zločinke in rešil smrti njeno žrtev. Kaznuj me za ta zločin z bolečino in trpljenjem, s sramoto in ponižanjem! Vdano bom prenašala Tvojo kazen, samo da se operem greha, ki me žge ko ogenj. Ne zaradi sebe, zaradi nje, ki ga nosim pod svojim srcem, Te zrosim. Nedolžen je in ni zaslužil, da bi bil zaznamovan za vse življenje z znamenjem krvi in zločina.«

Rano jutro je posijalo nanjo, ki je še vedno klečala na trdih tleh z dvignjenima rokama in z molitvijo na ustah.

IV.

Malka je po oni strašni noči obležala in je bolečala še dolgo. V vročičnih prividih se je borila s temno pošastjo, ki je iztegala proti nji okrvavljene kremplje in jo hotela zdušiti. Izmučena se je prebujala iz teh bolnih

sanj in mislila na ono pošast in na njen obraz, in ta obraz se ji je zdel tako podoben onemu sestre Hane, da se je je bala in vpila, kadar se ji je približala. Tjen, podzavesten strah jo je navdajal pred njo.

V Hani pa je dozoreval sad njenega greha. Vedno jasnejši in očitnejši so postajali njegovi sledovi. Prvi jih je opazil stric Luka. Ogledoval jo je in opazoval in majal z glavo. Obupan je tožil pred Križanim:

»Zakaj si dopustil ta greh? S čim se je pregrešila naša hiša, da go bičeš s škorpionji? Rodovi za rodovi so živeli in umrli, ne da bi bili pozabili na Tebe in na Tvoje svete zapovedi. Služili so Ti v mislih in dejanjih in so bili kljub letom in trpljenju čisti kakor otroci. Od kod je prišlo to zločinsko seme pod naš krov?«

Njegove vodene oči so strmele v krvave rane in so tožile:

»Zakaj si trpel in umrl na križu, da bi svet odrešil? O, nisi ga odrešil, nisi ga privedel na pot strahu božjega. Vedno globlje se pogreza v blato, in če ga ne boš udaril s pravično kaznijo, bo gazil še po svoji lastni krvi in se s svojo nečistostjo še ponašal. Kakor bi se izpolnjevala prerokba zadnjih dni, tako je danes na tem svetu. Zakaj, o zakaj si mi dal doživeti te čase? Če misliš udariti svoje otroke, odpokliči me pred dnevom svojega udarca. Star sem in ne bi hotel doživeti grozot, ki so prerokovane.«

Prižgal je pred Križanim lučko in molil dolgo, dolgo v noč.

Zunaj je žvižgal mrzel veter in šumel v suhem hrastovem listju. Preko zimske pokrajine je plaval mesec. Nekje na vasi so peli fantje in njih pesem je motila starčevo molitev. V njegove pobožne misli so se mešale njene besede:

Je pa davi slin'ca pala
na zelene travnike,
je vso trav'co pomorila
in vse zlahtne rožice...

(Se bo nadaljevalo.)

Mali oglasi

Razno

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloška pohišstva združenih mizarjev, Vetrinjska ul. 22. nasproti tvrde V. Weizl.

NAGELJČKE.

šopke, vence. Kličite telefon 27-66. Jemec. vrtnarstvo. 179

NA VSA OBREKOVANJA proti mojemu podjetju, da sem isto oddal, odgovarjam s tem, da prevzamem vsa zidarska dela, katera izvršujem dobro in poceni. Načrti in proračuni zastoj, ako se mi delo pove-ri. Dobi se tudi najboljši cement in apno, opeka, vse po najnižji ceni. — Vinko Lašič, Maribor, Tržaška cesta 98a. 441

VSI KUPUJEMO

in prodajamo dobre knjige, starinski porcelan, kakor vaze, figure, servise, zlat nakit, srebrnino, svečnike, nastavke, bronaste predmete, pohištvo, obleke, godala itd. v Grajski starinarni, Trg svobode 1 — kajti tam je najboljšo. 443

NAJCENEJŠA TVRDKA v Mariboru nudi solidne izdelke po cenah današnje krize F. NOVAK. Pohištvo, vložki, posteljina in tapetništvo. Vetrinjska ul. 7, Koroška c. 8. 447

NAKUP IN PRODAJA vsakovrstnih strojev, rabljenega orodja, železnine, medenine, bakra, svinca, cinka, peči, štedilnikov, rabljenih avtomobilov, avtoplaščev itd. Justin Gustinčič, Tattenbachova ul. št. 14. 261

STAREJŠA INTELIGENTNA GOSPA

išče ravnotako samostojno gospo ali gospoda z nekaj kapitala ali penzijo kot kompanjona na krasno ležeče posestvo. Vprašati pod »Lepi dom« na upr. 480

Stanovanje

MIRNA DRUŽINA

išče 2—3sobno solčno stanovanje za marec ali april. V bližini gimnazije. Ponudbe na upravo pod »Profesor«. 309

3-SOBNO STANOVANJE.

krasno, s kopalnico in vsemi pritliklinami se s 15. februarjem odda. Naslov v upravi »Večernika« 440

3-4-SOBNO STANOVANJE

s kopalnico in pritliklinami iščem v Magdalenskem predmestju. Ponudbe na upravo lista pod »Solčno«. 442

Kupim

KUPIM POSESTVO

do 50 orolov arondiranega gozda, travnika sadonosnika, blizu železnice in šole v okolici Maribora. Agbaba, Zagreb, Gortanova ul. 27. 462

KUPIM MAZLIJEVO GEOMETRIJO

za I. II. in III. razred srednjih šol. Naslov pustiti v upravi »Večernika«. 477

Pouk

POMAGAJTE

brezposelnim! — Uspešne instrukcije daje siromašen, brezposeln učitelj. Cenj. ponudbe na upravo tega lista pod »Din 8.«. 455

V najem

V NAJEM

iščem dobro idočo gostilno ali bufet v Mariboru, okolici ali okraju Maribora. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Samski gostilničar«. 435

RESTAVRACIJO

na prometnem kraju oddam takoj v najem, na račun. Sprejem kvalificirano, podjetno, kavcije zmožno poslovodkinjo, ali osebo s koncepcijo. — Ponudbe pod šifro »K. 15« na upravo lista. 460

Prodaj

DVE VELIKI OGLEDALI

vitrina, turška garnitura, salonsko pohištvo, lestence iz medenine in razno radi selitve takoj ugodno na prodaj. Naslov v upravi. 430

VELIKA STARONEMŠKA KREDENCA

za jedilnico in dve omari z dvojnimi vrati radi selitve takoj ceneno na prodaj. Gosposka ulica 56. II. levo. 431

NOVA VILA

s šestimi stanovanji na prodaj. Koseskega 119. 466

ENONADSTROPNA VILA. nova, s šestimi zasebnimi, parketiranimi stanovanji, 7 minut od Glavnega trga v Mariboru, do leta 1940. davka prosta, na prodaj za 410.000 Din. 200.000 Din je posojila na prvem mestu, in nova enonadstropna hiša s petimi stanovanji na Teznu za 200.000 Din. Vprašati Maribor, Smetanova ulica 54 v gostilni. 463 upravi lista. 469

PRODAJ TAKOJ NOVO

enostanovanjsko hišo z vsemi pritliklinami z zemljiščem vred, ki meri približno 1700 kvadratnih metrov, je na zelo lepi solčni legi. pri mestu Mariboru, na mirnem kraju, davka prosta, pripravno za vsakega upokojenca ali obrtnika. Stane 98.000.— Din. V pošteve pridejo samo kupci z gotovino. Vpraša se v upravi »Večernika« v Mariboru, Gosposka ul. 11. 450

PRODAJ

več glasovirjev, kitar, citer, violin, lauto, fotoaparator, mlečni posnemalnik, pohištvo obleke itd. po najnižji ceni. Grajska starinarna. Trg svobode 1. 416

PRODAJ

po zelo ugodni ceni družinsko hišico v solčni legi. Spesovo selo ob gozdu 5. Pobrežje pri Mariboru 399

NA PRODAJ

omara za obleko in perilo v zelo dobrem stanju. Vprašati v Dr. Karl Verstovškovi ulici št. 6. II. nadstr. vrata 19. 193

Lokal

VEČJI LOKAL

išče društvo v mestnem centru. Pismene ponudbe na upravo »Večernika« pod »Lokal«. 429

Službo dobi

SPREJMEM HIŠNIKA,

zanesljivega, za manjšo hišo, z vrtom v okolici Naslov v 463 upravi lista. 469

Službo išče

KONTORISTINJA

z večletno prakso, večša vseh pisarniških del, zmožna slovensčine, srbohrvaščine in nemščine išče nameščenja v Mariboru. Ponudbe pod »Takoj« na upravo »Večernika«. 472

VISOKE KAVCIJE ZMOŽEN

išče službe kot potnik, zastopnik ali skladiščnik. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Garancija«. 449

Sobo odda

ODDAM SNAŽNO OPREMLJENO SOBO

s posebnim vhodom in električno razsvetljavo, nasproti kolodvoru. Naslov v upravi »Večernika«. 437

SOBO IN KUHINJO

oddam vpokojujcu. Pobrežje, Zerkovska cesta 24. 454

SOBO IN KUHINJO

takoj oddam. Studenci, Karl-Marksa 22. 464

Proti gotovini se prodajo globoko znižani ceni

10 spalnic

8 jedilnic

pri inventuri izločeni modeli, vendar v prvovrstni kvaliteti.

»WEKA« Maribor, Aleksandrova c. 15

Vesna Akumulator Maribor

Autobaterije la

Reparature Nabijanja Baterije na posodo

POSJOJILNICA R. Z. Z. O. P. MARIBOR, NARODNI DOM

Ustanovljena l. 1882.
Stanje hranilnih vlog 85 milijonov Din
Rezervni zakladi nad 74. milijonov Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje naikarantneje. — Rentni davek plačuje iz svojega.

Ovojni papir v valjkih

dobavlja z natiskom trrdke v raznih barvah
po najmodernejših osnutkih in najnižjih cenah

Mariborska tiskarna d. d., Maribor

Za Maškerado

priporočamo

Lame svilo v vseh barvah
Lyonett svilo
Silke tule
Zlate in sbrne tkanine
Maske od Din 3- naprej

Modni žurnali za maske na razpolago

Tekstilana Budefeldt

Maribor, Gosposka 14

Raznovidna dobra

Vina

ter pristni burgundec dobite v zajuterkovalnici

Marija Zorčič
Pobrežka cesta 2. 471

Mestni gradbeni urad mariborski.
Štev. 86/1933.
Tekoča dela za leto 1933 — razpis.

Maribor, dne 9. februarja 1933.

RAZGLAS

Uprava mestnih podjetij Maribor razpisuje za leto 1933 za vzdrževanje svojih poslopij i. dr. sledeča obrtniška dela in dobave:

Kteparška, steklarska, pečarska, slikarska, plesarska, črkoslikarska, kovaška (podkovanje konj), dimnikarska in urarska dela ter dobavo železnine in gradbenega materiala.

Vsi potrebni podatki se dobijo od 13. februarja dalje, med uradnimi urami od 8.—12., pri gradbenem uradu, Frančiškanska ulica štev. 8/II, soba štev. 1, kamor je tudi vložiti zapečatene prošnje do 21. februarja do 12. ure.

Mestna podjetja Maribor.

GOSTILNA „PRI DELAVSKI PEKARNI“

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem prevzela s 1. februarjem gostilno

„Pri delavski pekarni“
prej **Rogina**

Točim prvovrstna domača vina in skrbim za izborni kuhinjo po najnižjih cenah. 461

Jamčim za solidno postrežbo!

Za obilen obisk se priporoča gostilničarka
Marija Žohar.

Opravična številka E IV 2720/32
6

NOGAVICE

v veliki izbiri, kakor tudi vse ostale modne predmete, najcenejše v modni trgovini 248

Mara Kumše
Maribor, Stolna ul. 1

Spomnite se CMD!

Žarnice Platno

známke „Tungsram“ in domače známke ter vse potrebščine za elektriko kupite ugodno v novi elektro-trgovini

K. Floriančič

Maribor
Glavni trg 23, Bergov dvor,

Pismena ali telefonična naročila se takoj izvrše.

Telefon 24-28

znano dobre kvalitete

Schrol, Pollack

Sifoni

Platno za rjuhe

Platno za odejno prevleko (kapne)

Namizni prti

Brisače

Atlas in damst gradl

Tekstilana Budefeldt

Maribor, Gosposka 14

Oglašujte!

POCENI! dobro blago

TELEFON 27-56

žarnice, lestenice, moderne vseh vrst, svetilke, senčnike, krogle vseh barv, aparate, motorje

le pri **JOS. TICHY IN DRUG**

MARIBOR, SLOVENSKA ULICA 16

Opravična številka E IX 3761/32
11

Dražbeni oklic

Dne 3. marca 1933 dopoldne ob 1/2 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin

Zemljiška knjiga Koroška vrata v št. 97, 162, 184

Cenilna vrednost: Din 295.548.58 in Din 43.033.33

Vrednost pritikline: 3.760.—

Najmanjši ponudek: Din 228.228.—

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine, škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IV.
dne 17. januarja 1933

Dne 20. marca 1933 dopoldne ob 11. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin

Zemljiška knjiga a) k. o. Spod. Radvanje I, del VI, št. 73, 422, 572
b) k. o. Hrasnje VI, št. 10

Cenilna vrednost: ad a) Din 715.655.70, 40.137.34, 29.605.—
ad b) Din 54.548.—

Vrednost pritikline: ad a) Din 38.300.—
ad b) Din 6.720.—

Najmanjši ponudek: ad a) Din 477.104.—, 26.758.25, 19.736.75
ad b) Din 36.360.—

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.
dne 17. januarja 1933.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: CELJE

nasproti pošte, prej JUZNOSTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici **Dravska banovina** s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno